

2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijas naudoti reformos tikslais

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija

ŠVIETIMO REFORMOS IŠŠŪKIAI

DEMOGRAFIJA

- Tinklas
- Personalas

KOKYBĖ

- Turinys ir didaktika
- Personalas
- Techninis aprūpinimas

TINKAMUMAS

- Gebėjimų ir įgūdžių darbotvarkė
- Sąsaja su užsakovais

PRIEINAMUMAS

- Socialinė ir geografinė atskirtis

EFEKTYVUMAS

- Tinklas
- Finansavimas

ATSAKAS Į IŠŠŪKIUS

1. ŠVIETIMO TINKLAS
2. PERSONALAS (mokytojai, dėstytojai, tyrėjai)
3. PRIEINAMUMAS ir karjeros orientavimas
4. UGDYMO, MOKYMO IR STUDIJŲ PROGRAMOS
5. TINKAMUMAS (prognozavimas, profiliavimas, valdymas, dalininkai, sąsaja su sektorių ir regionų politika)
6. FINANSAVIMAS

BENDROJO UGDYMO TOBULINIMAS

TINKLAS

- Kuriant optimalų tinklą nustatyti minimalius reikalavimus mokyklos, klasės/grupės dydžiui
- Skatinti mokyklas jungtis į stambesnius vienetus bei įvesti jungtines mokyklas konsoliduojant išteklių valdymą

ETATINIS APMOKĖJIMAS

- Įvesti etatinį darbo apmokėjimą:
  - iš vienos pusės optimizuojant mokytojų skaičių,
  - iš kitos – numatant adekvatų atlygį už visas atliekamus darbus bei užtikrinant pilną darbo krūvį
- Įtvirtinti sąlygas pradedančių ir patyrusių mokytojų profesinei karjerai, asmeniniam profesiniam tobulėjimui, įgyjant aukštesnio lygmens kompetencijas
- Sudaryti prielaidas mokytojų socialiniam saugumui

MOKINIŲ PASIEKIMAI

- Konstruojant socialiai jautresnį finansavimo mechanizmą, mokyklų konkuravimą dėl kiekvieno mokinio keisti į pedagogų pastangų telkimą ugdymo kokybei gerinti
- Siekiant mokyklų pažangos, kasdienių mokymo reikmių finansavimą užtikrinantį bazinį krepšėlį papildyti kokybės krepšeliu, skatinančiu diegti ugdymo inovacijas, įtakojančias mokinių pasiekimų gerėjimą
- Didinti vadovų atsakomybę už ugdymo kokybę, skatinant įsivertinti veiklos rezultatus, orientuotus į mokinių pasiekimus
- Turinio peržiūra suteikiant daugiau laisvės mokytojui ir formuojant kaupiamąjį vertinimą

Gerinama	KOKYBĖ						Keisis	
Kas	Ugdymas		Vadyba		Pagalba		Įsidarbinamumas	
							PISA rezultatai	
Kaip	Atnaujinant turinį	Diegiant įvairius ugdymo modelius	Didinant mokymosi dienų skaičių	Ankstinant ugdymą	Ieškant kompleksinių sprendimų	Rūpinantis migrantais	Pilietinės galios indeksas 45	
							95% vaikų darželiuose	
	Aprūpinant kompiuteriais ir laboratorijomis	Pertvarkant mokytojų rengimą	Stiprinant lyderystę	Stebint mokinio individualią pažangą	Didinant mokytojų padėjėjų skaičių	Stiprinant specialiąją pagalbą	60% jaunų mokytojų	
							70% mokinių nejaus patyčių	
			Įvedant direktorių kadencijas	Skatinant mokyklų savarankiškumą	Vykdant prevencines programas	Įteisinant visos dienos mokyklas	50 mokyklų bus savarankiškos	
							20% vaikų lanko dienos mokyklas	
		Organizuojant mokyklų pažangos konkursus				100% įvertintų mokyklų		
						Kaupiamasis vertinimas		
Reikia	Modernių priemonių		Tobulinti kvalifikaciją	Paskatų veikti	Kokybės stebėsenos	Problemų prevencijos	Pozityviosios intervencijos	Ugdymas bus įtraukus
	Šiuolaikinių ugdymo erdvių		Plėtoti švietimo paslaugas	Konsoliduoti išteklius	Kompensacinių priemonių	Socialinio teisingumo	Pertvarkyti finansavimą	Didės sistemos veiksmingumas
Kaip			Sudarant galimybes vaikams				2000 naujų vietų ikimokykliniam	
			Iki 70% NVŠ prieinamumas					
	Atnaujinant valstybinių ir nevalstybinių mokyklų ugdymo aplinkas		Įteisinant jungtines mokyklas		Optimizuojant „išieitinėmis“ paskatomis	Įvedant etatinį mokytojų darbo apmokėjimą	1000 Eur. atlygis mokytojui	
							70 jungtinių mokyklų	
	Vykdant tikslines NVŠ programas		Remiant ir pritraukiant privatųjį sektorių	Parengiant teisės aktus	Sprendžiant neįgalųjų pavėžėjimą	Užtikrinant paramą sporto gimnazijoms	Skaiciuojant krepšelį klasei/grupei	20% NVŠ teikėjų įvertinta kokybė
								10% daugiau naujų autobusų
Didinant naujų vietų skaičių darželiuose		Siūlant paslaugas konkursinėmis priemonėmis	Reorganizuojant mokyklas ir naujinant erdves	Atnaujinant mokyklinių autobusų parką	Stiprinant Vilnijos krašto vaikų ugdymą	Naikinant atlyginimų „šakutes“	4 gr. darželiuose lietuvių kalba	
							Optimalus mokytojų krūvis	
Kas	Neformalusis švietimas		Tinklo optimalumas		Finansavimo adekvatumas		Finansavimo ir aprėpties lygis	
Įvertinamas	EFEKTYVUMAS						Auga	

PROFESINIO MOKYMO TOBULINIMAS

Tikslas - racionaliai finansuojamas ir efektyviai veikiančiame PMĮ tinkle įgyjamas aukštos kokybės ir regionų darbo rinkos poreikius atitinkantis profesinis mokymas

2017 m. ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

- Parengtas profesinio mokymo plėtros veiksmų planas 2017-2020 m.
- Įvertinta profesinio mokymo būklė Lietuvoje
- Centralizuota ir išskaidrinta priėmimo į profesinį mokymą sistema (Elektroninė, centralizuota per (LAMA BPO))
- Patvirtinti pirmieji profesinio mokymo standartai
- Ženkliai išaugo besimokančių pagal modulines profesinio mokymo programas dalis (lankstesnis profesinis mokymas)
- Pradėtos įgyvendinti mokytojų technologinių kompetencijų tobulinimo programos
- Pradėtos įgyvendinti profesinio mokymo ir MVG IT sistemų ir registrų plėtros priemonės

2018 m. PRIEMONĖS

- **Efektyvus PMI tinklas** (Patvirtinti ir įgyvendinti PMĮ tinklo optimizavimo planą ir modernizuoti reformuotą PMĮ tinklo infrastruktūrą, atitinkančią regiono darbo rinkos poreikius)
- **Kokybiškas PMĮ valdymas** (Pertvarkyti visas PMĮ į VŠĮ ir į dalininkus įtraukti darbdavius)
- **Skaidrus PMĮ finansavimas** (Pertvarkyti profesinio mokymo finansavimo sistemą remiantis pagrindinio profesinio mokymo modulinio mokymo kaina)
- **Kokybę garantuojantis PM** (Skatinsime pameistrystę ir dualinį mokymą, įvertinsime PMĮ ir PMĮ vykdomas programas)
- **Lanksti ir greitai įgyjama profesinė kvalifikacija** (Įdiegti lanksčią įvairiais būdais įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą ir parengti PM programų paketus, kurie atitiktų regiono paklausą ir regioninę specializaciją)
- **Prieinamas PM** (Skatinsime ir sudaryti sąlygas socialiai pažeidžiamiems asmenims dalyvauti profesiniame mokyme)

Aukštojo mokslo pertvarkos iššūkiai

TARPTAUTINIO LYGIO
aukštasis mokslas

Du Lietuvos universitetai
tarp **GERIAUSIŲ**
PASAULYJE

Lietuva tarp
INOVATYVIAUSIŲ
ES šalių

Studentai ir darbdaviai
patenkinti **STUDIJŲ**
KOKYBE

Mokslininkai ir tyrėjai
patenkinti savo **KARJERA**

Specialistų rengimas atliepia
VALSTYBĖS IR VERSLO
POREIKIUS

AUKŠTOJO MOKSLO PERTVARKA

TINKLAS

- LRS ir LRV patvirtino universitetų tinklo optimizavimo planus
  - Iš 14 valstybinių universitetų lieka 9
- Rengiami sprendimai dėl kolegijų
- Rengiami sprendimai dėl mokslinių tyrimų institutų

DĖSTYTOJAI IR MOKSLININKAI

- Didinamas darbo užmokestis 2017, 2018
- Atnaujinti minimalieji kvalifikaciniai reikalavimai
- Investuojama į doktorantūrą
- Programinis konkursinis finansavimas geriausiųjų skatinimui

PRIEINAMUMAS

- Padidintos socialinės stipendijos
- Diskutuojama dėl paskolų modelio tobulinimo
- Nemokamos bakalauro studijos
- Diskutuojama dėl akademinės paramos sistemos stiprinimo

KOKYBĖ

- Griežtesni reikalavimai stojantiesiems
- Studijų kryptių akreditavimas
- Tarptautinis palyginamasis mokslo lygio vertinimas (*benchmark*)
- Kokybės priežiūros sistemos pakeitimai

FINANSAVIMAS

- Atnaujinta fazinio mokslo finansavimo metodika
- Nauja ūkio ir administravimo dalies metodika
- Rengiamas sutarčių su universitetais modelis
- Peržiūrimas programinis konkursinis finansavimas

ATITIKTIS POREIKIUI

- Optimizuoto tinklo AM profilių išgryninimas
- Valdymo pakeitimai: dalininkų įtakos didinimas tarybose
- Poreikio prognozavimas per ŽIS
- Poreikio išraiška per sutartis su AM
- Kvalifikacijų priežiūros sistemos harmonizavimas PM ir AM lygiuose

10 svarbiausių AM pertvarkos darbų

Naujas aukštojo mokslo finansavimo modelis – orientacija į rezultatus

Aukštojo mokslo institucijų tinklo optimizavimas

Didinami dėstytojų ir mokslininkų atlyginimai

Nemokamos bakalauro studijos

Didinamas finansavimas mokslui

Atitiktis darbo rinkos poreikiams

Pagal poreikį trumpesnės ir intensyvesnės bakalauro studijos

Naujas studijų ir mokslo kokybės užtikrinimo modelis

Lietuvos aukštojo mokslo tarptautiškumo didinimas

Pedagogų rengimo pertvarka

INVESTICIJŲ PAKEITIMAI

Siūloma iš profesinio mokymo perskirstyti iš viso 30,8 mln. Eur ES lėšų (14,1 mln. Eur ESF ir 16,7 mln. Eur ERPF)

ESF 9 prioritetas:

14,1 mln. Eur iš 117 „Vienodų galimybių formaliai, neformaliai ir savarankiškai mokytis visą gyvenimą suteikimas(..)“ ir 118 „Švietimo ir mokymo sistemų atitikties darbo rinkos poreikiams gerinimas (..)“ perkeliama į 115 „Mokyklos nebaigiančių asmenų skaičiaus mažinimas ir mokyklos nebaigimo prevencija(..)“:

- **3,6 mln. Eur** – pagalbos vaikui ir šeimai organizavimui;
- **10,5 mln. Eur** – neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtrai.

ERPF 9 prioritetas:

16,7 mln. Eur iš 050 „Profesiniam rengimui bei mokymui ir suaugusiųjų mokymuisi skirta švietimo infrastruktūra“ perkeliama į 051 „Mokykliniam ugdymui skirta švietimo infrastruktūra“ ir 049 „Tretiniam išsilavinimui skirta švietimo infrastruktūra“:

- **4,7 mln. Eur** – tikslinių transporto priemonių įsigijimui;
- **3 mln. Eur** – mokiniams pritaikytų gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos tyrimų ir eksperimentinės veiklos atviros prieigos (STEAM) centrų sukūrimas mažesniuose Lietuvos regionuose;
- **9 mln. Eur** – aukštajam mokslui – pedagogų rengimo pertvarkos tikslams.

BENDROJO UGDYMO TOBULINIMAS: pagalba vaikui ir šeimai

Kuriant ankstyvos galimų savižudybių atpažinimo, smurto, patyčių prevencijos ir kompleksinės pagalbos suteikimo sistemą, bus steigiami trūkstami psichologų etatai, perkamos psichologinės paslaugos

Norint mažinti savižudybių skaičių (Lietuvoje kasmet nusižudo po 1 klasę), užtikrinti bent minimalią psichologinę pagalbą patyrusiems smurtą ar smurtavusiems mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams, reikalinga didinti psichologinių paslaugų prieinamumą (šiandien vienas mokyklos psichologas aptarnauja iki 900 mokinių, kai max norma yra 400, pedagoginėje psichologinėje ar švietimo pagalbos tarnyboje dirbančiam psichologui tenka iki 3500 mokinių, kai max norma 2000 mokinių). Šiuo metu mokyklose ir tarnybose trūksta apie 600 psichologų.

Siekiant pagerinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių galimybes mokytis, bus įsteigti mokytojų padėjėjų etatai bendrojo ugdymo mokyklose

Specialiųjų poreikių (pvz. emocijų, elgesio, autizmo spektro, intelekto sutrikimų) turintys mokiniai galės mokytis kartu su savo bendraamžiais bendrosiose mokyklose. 2017 m. dirba 910 mokytojų padėjėjų, kurie teikia pagalbą 9419 didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, kai šių mokinių kokybiškam įsitraukimui į ugdymą reikalinga kiekvienam skirti atskirą mokytojų padėjėją.

BENDROJO UGDYMO TOBULINIMAS: neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra

Neformaliojo vaikų švietimo lėšos, skiriamos krepšelio principu, **ženkliai ir nuosekliai didina vaikų popamokinio ugdymosi galimybes**. Iki „NVŠ Krepšelio“ starto NVŠ veiklose, finansuojamose savivaldybių, dalyvavo apie 30 proc. šalies vaikų. Neformalųjį vaikų švietimą pradėjus finansuoti tikslinėmis lėšomis – **žymus paslaugomis pasinaudojusių vaikų skaičiaus augimas:**

↑ 2015 m. + 17 proc.
2016 m. + 25 proc.
2017 m. + 23 proc.

2016 m. vykusi apklausa, kurioje dalyvavo beveik 10 000 respondentų atskleidė ir kitus „NVŠ krepšelio“ funkcionavimo rezultatus:

- ✓ NVŠ paslaugos priartinamos prie vaiko, ypač kaimo vietovėse
- ✓ pagerėjo materialinė ugdymo bazė
- ✓ paslaugios tapo kokybiškesnės
- ✓ padidėjo programų įvairovė, ypač sporto, pilietinio ugdymo, IKT, šokio kryptyse

Papildomos lėšos padės sukurti ir palaikyti tolygų neformaliojo švietimo paslaugų tinklą savivaldybėse, padidins paslaugų prieinamumą ir įvairovę, sudarys vienodas galimybes ir palankias sąlygas atskleisti individualius vaikų gebėjimus bei įgyvendinti specialiuosius ugdymosi poreikius.

BENDROJO UGDYMO TOBULINIMAS: tikslinių transporto priemonių įsigijimas

Dėl mažėjančio gimstamumo nuolat vyksta mokyklų pertvarka, optimizuojamas jų tinklas. Kadangi mokinių pavėžėjimo poreikis sparčiai auga, o savivaldybių autobusų parkai neturi galimybių prisitaikyti prie padidėjusio poreikio, **siekama padėti savivaldybių institucijoms užtikrinti mokinių pavėžėjimą į mokyklas.**

Įsigijus papildomą kiekį geltonųjų autobusų:

- pavėžėjimo paslaugos prieinamumas užtikrinamas **didesniam skaičiui mokinių (papildomai 3850);**
- sudaromos **palankesnės sąlygos mokyklų tinklo pertvarkai savivaldybėse;** (papildomi autobusai padės užtikrinti sklandesnį ir saugesnį mokinių, kurie turės pakeisti mokyklą dėl jos reorganizavimo, likvidavimo ar struktūros pertvarkymo, pavėžėjimą, tuo pačiu mokyklų bendruomenėse mažėtų įtampa ir nepritartis mokyklų tinklo optimizavimo procesams)
- sudaromos geresnės sąlygos siekti LRV programos įgyvendinimo plano rodiklio – **80 proc. sumažinti bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių mažiau kaip 120 mokinių, dalį;**
- sudaromos **palankesnės sąlygos spartesniam atotrūkiui mažėjimui tarp skirtingų mokyklų ir mokinių pasiekimų (LRV siekis);** (pavėžėjimo paslauga reikalinga mokyklų tinklo optimizavimo procesuose dalyvaujančių mokyklų mokinių pavėžėjimui į kitoje vietovėje esančias mokyklas, turinčias geresnę edukacinę aplinką, tuo pačiu racionaliau naudojamos mokymo lėšos, mokinių ir mokytojų santykis sparčiau artėtų prie ES vidurkio)
- užtikrinamas **sklandesnis privalomu tapęs priešmokyklinio ugdymo prieinamumas;**
- sudaromos **palankesnės sąlygos dalyvauti neformaliajame vaikų švietime.** Tai ypač aktualu vykstant diskusijoms apie visos dienos mokyklą.

BENDROJO UGDYMO TOBULINIMAS: STEAM centrų sukūrimas mažesniuose Lietuvos regionuose

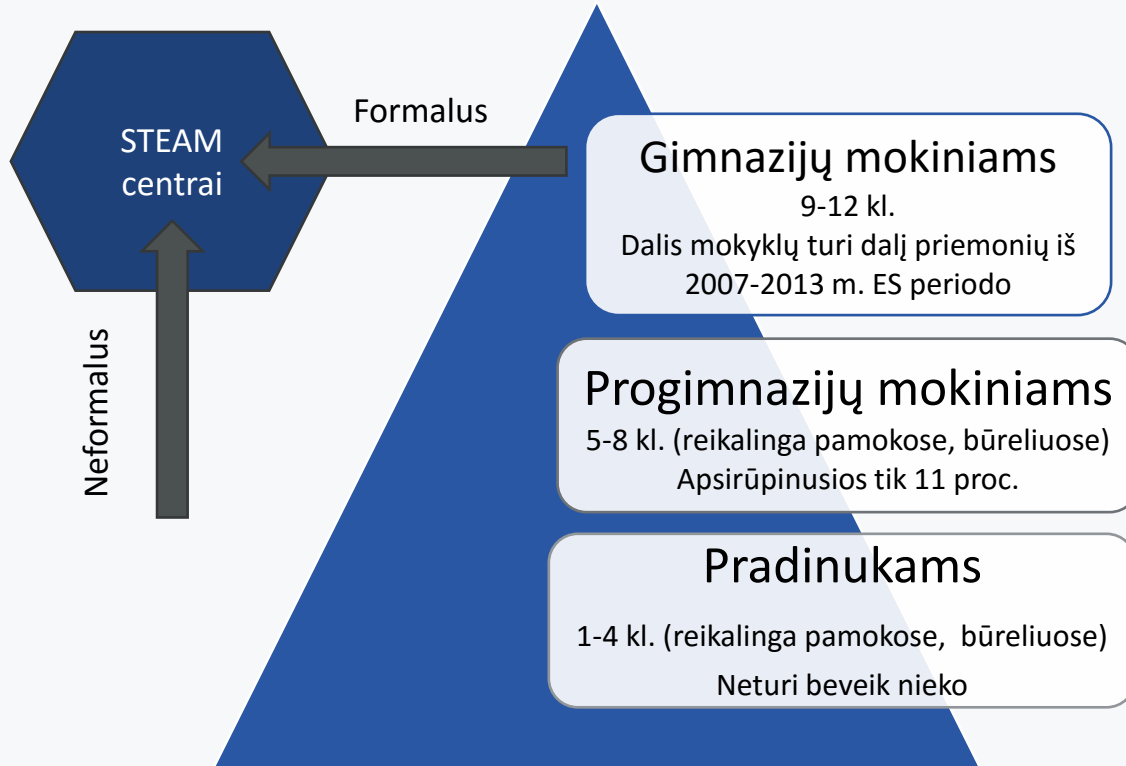
Problematika:

- Žemas mokinių pasiekimų lygis STEAM srityje
- Per mažas jaunimo domėjimasis STEAM mokslų studijomis ir susijusiomis profesijomis
- STEAM mokymo infrastruktūros stoka
- Maža STEAM neformaliojo vaikų švietimo pasiūla

Steigiant STEAM centrus siekiama sukurti bendrą darnų tinklą, kuris sudarytų sąlygas visiems vaikams dalyvauti STEAM centrų veiklose:

- numatoma steigti bendrą STEAM atviros prieigos centrų tinklą, kurį sudarytų **3 nacionaliniai centrai** (įkurti Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) ir **7 regioniniai centrai** (įkurti Utenoje, Panevėžyje, Šiauliuose, Telšiuose, Tauragėje, Marijampolėje, Alytuje).
- regioniniai centrai steigiami, siekiant užtikrinti **regionams patrauklų ir ne per daug nutolusį tinklą**, tokiu būdu siekiama sumažinti dalyvavimo (ypatingai neformaliame švietime) skirtumus tarp miesto ir labiau nutolusių vietovių.
- **nacionaliniai STEAM centrai bus ir metodiniai - konsultaciniai centrai**, kurie rengs kitiems STEAM centrams bei mokykloms priemonių paketus, pamokų modelius, priemonių rinkinius, nuotolinių mokymų medžiagą ir kt.
- Numatoma, jog nacionalinių STEAM centrų laboratorijos **derės su regioniniuose STEAM centruose įrengtomis laboratorijomis**, tačiau dalis laboratorinės įrangos bus aukštesnio lygio, pritaikytos sudėtingesniems eksperimentams.

Siūlomas sisteminis pokytis

AUKŠTOJO MOKSLO PERTVARKA: dėmesys pedagogų rengimui

Mokymo kokybei reikšmingą įtaką daro mokytojai ir jų darbo kokybė.

Tik apie 25 proc. pedagogikos studijų krypties absolventų dirba mokytojais. Pagal mokinių – mokytojų skaičiaus balansą yra pedagogų perteklius, tačiau atskiruose regionuose ir atskirų dalykų mokytojų trūksta.

Veiksmai, siekiantys **gerinti pedagogų rengimo kokybę**:

- naujas pedagogo karjeros modelis (apimsiantis atranką, studijas, pedagoginę stažuotę, profesinį augimą)
  - mokslinio potencialo, inovacinės aplinkos (mokomosios bazės) ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas trijuose pedagogų rengimo centruose (Vilniuje, Kaune, Šiauliuose)
  - įvairių pedagoginių studijų būdų (lygiagrečiosios, gretutinės, profesinės) kokybė ir dermė
  - edukologijos mokslo vystymas ir švietimo tyrėjų ugdymas
  - dėmesys pedagogų pirminiam rengimui, pagalbai pirmaisiais darbo mokykloje metais ir tęstiniam profesiniam tobulėjimui.
-
- ✓ LRV š.m. lapkričio 22 d. patvirtino konkretų priemonių planą, kur numatyti konkretūs AM jungimosi/ reorganizavimo veiksmai, **akcentuojant pedagogų rengimo klausimą, kuris aktualus visiems švietimo lygiams.**
  - ✓ universitetai **iki š.m. gruodžio 20 d.** turi pateikti **konkretaus universiteto pertvarkos 2017-2020 m. veiksmų planą (įskaitant pedagogų rengimo centrų suformavimą)**, pagal kuriuos bus skiriamas finansavimas, naudojant VB lėšas, vidinius AM resursus bei ES investicijų šaltinius.

AUKŠTOJO MOKSLO PERTVARKA: dėmesys pedagogų rengimui

Reikalingos **investicijos**, siekiant tvarios kaitos pedagogų rengime:

- pedagogų rengimo centrų suformavimui
- inovacinių aplinkų (mokomosios bazės) kūrimui
  - svarbu būsimum pedagogus rengti šiuolaikiškose erdvėse, kur būsimi pedagogai patirtų ir naudotų modernius mokymosi būdus ir metodikas (mokymasis bendradarbiaujant, tiriamoji veikla, žaidimų didaktika ir pan.) ir edukacines technologijas (pvz. išmaniosios lentos, 3D spausdintuvai, mobilios technologijos, edukacinės laboratorijos, videokonferencijos įranga ir pan.)
  - būtina specialiosios pedagogikos specialistų rengime naudoti ugdymo priemones, pritaikytas specialiųjų poreikių vaikams (trafaretai, lekalai, įranga padedanti regėjimo, klausos, judesio negalia turintiems mokiniams ir pan.)

PROFESINIO MOKYMO PERTVARKOS TĘSTINUMAS

Efektyvus PMĮ tinklas

- Dalis susitraukusių PMĮ bus jungiamos su BU mokyklomis;
- **mažės profesinio mokymo teikėjų;**
- **sutelkiant žmogiškuosius bei infrastruktūrinius išteklius mažėja ir į ESF investicijų poreikis;**

Numatomi pakeitimai

- neturės neigiamos įtakos profesinio mokymo reformos įgyvendinimui;
- neturės neigiamos įtakos MVG rodikliams Lietuvoje;
- Neturės įtakos suaugusiųjų mokymosi finansavimo apimčiai (**CSR rekomendacija**)
- **nepadarys įtakos VP nustatytiems stebėsenos rodikliams**

Numatytos veiklos bus įvykdytos pasiekiant nustatytus rezultatus, o perkeliamos lėšos bus panaudotos efektyviau ir racionaliau.